

زما نی نووسین/ زما نی حیکایه تکر دن . ع بدولمو تلیب ع بدو

بدریار: هر مژوو یه خه دووپات بکاتوو ده بتت که میدیا، هر که میدیا یه کیش خه دووپات بکاتوو ده بتت مژوو.

رابردوو مای ونبوون کان و ئفسان کانمان، مای به یه کداجوونی مردن و ژیان. رابردوو، تواوی سه رکوتن مزنه کانی خه له تاقیگه ی تووندوتیژی و سه زداریدا هه گرتوو، هه موو ئه و حیکایه تانهش له کته بکه یه مگین ته مار کراون. پرسیار ئه و یه: گه انوو به ئه و مای، ئاگای ته خ ده کاتوو؟ گه انوو یه رابردوو، واقع ده و مماند ده کات؟

شه ی یادوو ری و فام شه

مژوو که تایی هات، ئه و رسته یه په له ئیشکالیه ته به دوای خه یدا ته پوته زی زری جه هشت، به رزی و نزمی زری ته که و ته. مژوو که تایی هات، له و رسته یه و مرهف به هیچ په وان نه ناکرته، مرهف به و داهه نان و کار ته کنیکیان په وان ده کرته، که خه به ره می هه ناون، به و مانایهش سه رده می داهه نان و داهه نانی دیجیتای ده بتت به شه کی گه وره ی ژیانمان. سه رده می پاراستنی جه ری مرهف و هه و دان به له ناو بردنی ته سته ری زه و. بهرکردن وو له داهه تووی مرهفای ته که ئاخه ادای ژیری مرهفی به مانوو یه مرهف ده سته دات. یان ئیتر به (مانوو) په ویستمان به جه رک له مرهفی با یه، که جه گا به و مرهفی ئه سته له بکات؟!

له ئسته ی (ژیری/ زیره کی) ده سته کرد و داهه نان زانسته یه کاند، گه انوو به مژوو (مژووخوازی) که نه په رسته انوو و هه رگیز نه که ئاگای نیه. به که سه زی گه انوو به رابردوو، له نزیکترین مانادا گه انوو یه به سه رچاوه یه کی ونبوو، له ده سته چوو، ئه و شه ده گه گه و به ئه و یه، که سه رده می دیجیتای، مای رابردوو له وزه کانی به ته کرد ته و. رسته ی (دوئه له سینه مادا مژوو، سه رچاوه ی ونبوو کانمان و ئفسان کانمان بوو) لای (به دریار) به و مانایه نیه، که مژوو و که هه چوون و سه رور و راپه یه، چیه له سه ر شاشه کانه و ده رنا که و ته و. چونکه له نه وان مژوو یه واقع و واقعی مژووی، مژوو ئاماده یی له واقعه دا هه یه، و که له

حیکایه تکرردن په یو نډی به بیرته نښه وکړي له څو هغه. زمانه نووسین و داهه نښه د کډو وکتې نه وو گډانکاریدل جیاوازی کانی څه یا سړد موه، حیکایه تکرردن د کډو وکتې نه وو بیرته نښه وکړی کانی مای مژوو و. په کډو میان په یو نډی به گډانکاری و سړور و هغه، دوو میان به له څو وکړي و پیرزی. جیاوازی نه ووان سړور و پیرزی، هر جیاوازی نه ووان گډانکانه به رد وام و جیگری نیی. به کو جیاوازی نه ووان نښته و رابردوو. جیاوازی نه ووان هغه و شانه و په کپارچه یی. زمانه داهه نښه له نووسیندا سیستمی دال و مډلول هغه د و شنه و و به و څه یا نادیار هغه نگو د نښته، نه و له داهه نښه به رد وام د مډنه و نښته کانه. به مام زمانه حیکایه تکرردن به نیی، له چوارچه سوې سړی مډلول پیرز کانی و د رېچه، له به رزترین پلې به و پښوونی بیرکړنه و دا بیر له هاوگونجانی مډلول کانی دو نه له مډله د کات و، به مام هرگز به نیی، پیرزی دال جیگری کانه ته پښه.

داهه نښه فزای گریمانه یی نو نښه رایته د کات، به مام مرق له سیستمی هغه بزاردن دانه به او، به و مانایه ش داهه نښه نه و د بی و هونری له سړد مای پاش حقیقه و زیرکی د سترګه له رڼای په لینکړنه و، د توان څه له گډه واقعی گریمانه یی ئا ماز کانه بگونجه نه. هونری نووسین هونری و ناکړد و به ره مه نښه و دالی به رد وام و نادیار، وک روو جیاوازی کانی حقیقه ته. هونری حیکایه تکرردن، هونری به بیرته نښه و مډلول پیرز و جیگری کانی رابردوو، وک حقیقه ته چسپاو. کواته نووسین به ره مه نښه و څه یا نا - نواندنه و. حیکایه تکرردن به ره مه نښه و پیرزی جیگری. له نه ووان پیرزی و نواندنه و دا. څه یا نا نواندنه و فر هغه نډتر له و پیرزی حقیقه ته چسپاو به رڼای بگرته. نه سې حقیقه ته حیکایه تکرردن رابردوو، له نه و به و پښوونی و فر ره هغه نډی څه یا داهه نښه رانه نووسیندا ونډه به. یان به مانایه کی دیک مډلول چسپاو کانه، له نه و دال گډانکانه به رد وام کاتر د بنه و.

له حیکایه تدا هیچ رووتیېک بوونی نیی، زمان و جیهان هیچ درز کیان له نه وواندا نیی، زمان و پیرزی په کپاچنه! حیکایه تکرردن گوزارشت له تېواوی زمان وک پیرزی د کات، پیرزی تېواو په کپارچه څه دا پښوو. به مام له نووسیندا زمان رووت، به و مانایه کی ک گرزیی کی گور له نه ووان مډلول و دال کانه هغه. له نووسیندا رووتی نه رمی به ای، به ابوونی رووتی له څه یا زمانه داهه نښه

بەردەوام خەي دەگەت. بەتەبیری (واتەرن بنیامین) دوای رووداوی بۆرجی بابل، مەرف و زمانی مەرف بە هەمیشە کەوتەت بەردەم پەرتەوازایی و ئاڵەزی... بە زۆتر شارەزایی بەوانە کتەبی یەکم، کەشەي سووبەکت، چاپخانەي سەردەم، 2014، سەلمانی، ل33، پەشەو محەمەد.

حیکایەت ئەسەي نیعمەت، ئەسەي نیعمەتی حیکایەت مەدلوول پیرزەکانی رابردوو. نووسین ئەسەي سرووشت، ئەسەي سرووشتی نووسین دەلالەت گەواوەکان و سەپورەي خەیاي داھەنانە. لەنەوان زمانی نووسین و زمانی حیکایەتکردن رۆونی و ئاڵەزی و ستاوە، رۆونی گەرنەتی پەيوەندی نەوان مەرف و جیهان دەکات و هەر لەرەو و هەمی پیرەزی هەناسە دەدات، پیرەزییەکان خەیان رادەگەین و خەیان وەک بونیاد دەسەپن. بەشەکی گەورەي خەسەپاندنی پیرەزی لەرەو دایە کە پیرەزی نە بەمان دەگیرەت و نە بەمان پە دەکەتەو. لەرەو میاندا زمان بەشەکی نەگوتراوی لەرەو دا هەگرتوو، بەردەوام بەرانەر بە جەوکردن بەرهەستی دەکات. لەرەو دا نەگوتراوی زمان نادیارە دەرەو، نادیارە ئاڵەزی لەرەو دەوێت... بەشەکی گەورەي ئاڵەزی داھەنان لەرەو دایە، کە زمانی داھەنان رابەرەکی دیاریکراو پەشەوایەتی ناکات، چونکە هیچ جەرە قسەکەرەکی نییە... بۆونی زمانی نەگوتراوەکان لەرەو زمانی قسەکەر یەکم! بە مانایەکی دیکە ئەرەو زمانی قسە بە قسەکەر دەکات. واتە زمان ئامرازی گەیانە نییە، زمان خەي لەرەو گەي خەيوە دەردەبەت. بەیە لەرەو حەرەو دا زمانی نووسین قەیرانەکی قوو رۆو بەووی زمانی حیکایەتکردن دەکاتەو، کە تا ئەرەو کاتە جگە لەرەو مانا شتەکی دیکەي بەرهەم نەهەناو. هەمیشە زمانی حیکایەتکردن هەو دەدات ماناکان و دەلالەتەکان بەسەر وشە و چەمکەکاندا بسەپن، دەیوێت چەمکەکان بەردەوام لەرەو بکاتەو و بەرگی زمانی پەتی-ناوچەیان بەبەردا بکات. بە زۆتر شارەزایی بەوانە: خولیای شیکردنەو، عەبدولموتەلیب عەبدوولە، چاپی وەزارەتی رەشەیری هەولەر 2022، چەمکی زمان ل9.

سەرەوای ئەرەو زمانی حیکایەتکردن، هەو دەدات هیچ جەرە گەزەییە لەرەو سیستەمی بەمیرات بەماو رۆونەدات و رەوتی رووداوکان بە هەمیشە بە نرخی دەرەو بەمانەست بەپارەن... بەمان زمانی نووسین وەک جیاوازی، بەردەوام لەرەو دەسەدات و پیرەزییە حیکایەتخوان دووردەکەوتەو، نموونەي زیندووش دوورکەوتەو کانی ئەرەو لەرەو چەمکەکانی رەشەیری، جەماوەر، شەشگەر، شەخ، ئاغا... ناپەيوەندی بە مەدلوول داپەشراو و پیرزەکانی رابردوو... لەرەو بە رۆوتی نووسراو لەرەو سەردەمی پاش حەقیقەت و زیرەکی دەستکرد، لەرەو ئەرەو مەگەرایە و گریمانەي سیمەلەزیا... فەرم، جەگەي جەوهەری

گرت ت و .

یاد و ری

گوان ب دوا باوکدا

ئ فلاتوون بیرچوون و ب ن زانی داد ن ت . ب م لای (پ ل ریک ر)
ل بیرچوون و ن زانی نیی و دوزمنی م عریف و ب بیرھ نانا و ش
نیی ، ب کو گوزارشت ل حا ت کی درووست د کات ، ک ب ش و ی کی
گشتی مر ف کان تووشی د بن . ریک ر ل ت ز ک یدا و ل کت بی
(یاد و ری ، م ژوو ، بیرچوون و) پیوای ئ و م ژوو یاد و ری ل
ف رام شکردن د پار ز ت ، م ژووش ململان ی ن وان مر ف و
ب بیرھ نانا و ی . ل بیرچوون و ه ز و یاد و ری ئ ر ک ،
ه ردووکیان ب شداری ل پ کھاتی م ژوودا د ک ن .

ک وات و یستی بیرچوون و ، توانای ک ب بیرھ نانا و ، یان
ل بیرچوون و ل ر گای زمان و نو ن رای تی ر ابردو د کات ،
زمانیش چالاکیی کی ل خ و ی ن وان بیرھ نانا و بیرچوون و ی . ئ و
گوت ی ی ریک ر ب ج ر ک ل ج ر کان د ب ت پشگیری ب ک د
ب ناوبانگ ک ی (مر ف ف درا و ت ن و زمان و) ی ژا ک لکان . چونک
و ک چن ناتوانین حوکم ب س ر زماندا بد یں ، ب ه مان ش و ش
ناتوانین حوکم ب س ر ل بیرچوون و دا بد یں . مر ف لای لکان و ک
ب ند ی و یستی زمان و لای ریک و ک ب ند ی و یستی بیرھ نانا و
د م ن ت و . ب ی مر ف پ و یست ر گ ب و یستی زمان و بیرچوون و
وا ب کات . چونک داهاتوو ملک چی زمان و ب بیرھ نانا و و
ل بیرچوون و ی . ل س ر ئ و بن مای ریک ر ل ک جیت ک یدا د ت :
من بیرم د ت و ک وات من ه م ، من بیرم د چ ک وات من ه م . ل و
ک جیت ی و ج خت ل پ یو ندی ب بیرھ نانا و ب بوون و
ل بیرچوون و ب بوون د کات . م ر ک کی بوونگ رای ی ب بیرھ نانا و
و بیرچوون و د ب خ ش ت .

ل ت ز ک ی ریک ردا زمانی گ ن و ، گ ن و ی روودا و کانی
ر ابردو و ، ب م ر ابردو و ک خ ی نا ، ب کو گ ن و دوو بار
ب پ ی کات و شو ن ج ر اوج ر ، ب دارشین و ی کی دیک
ه د س ت و . ب ئ و ی یاد و ری و خ ی ل کجیا بکات و . د ش
خودی خ ی ایش ر ابردو و ب نیاد بن ت . ک وات ئ و و یستی
ل بیرچوون و ی ، یاد و ری و ک پ ر ژ ی ک ب داهاتوو ت ماشا د کات .
ل ر و پرسیار کی وردی (سانت ئ گستین) ه ی ، ئ ویش : چن د ش قس
ل بار ی ل بیرچوون و بک ی ت ، ئ گ ر ل ژ ر سای ی ب یاد ه نانا و ی
ل بیرچوون و ن ب ، ب و مانا ی ش بیرچوون و ملک چی ئاگای تاک ،
ئ گینا چن د زان ل بیر چ ت و ؟ ه ب ت میکانیزمی کاری

مرځۍکان له بېرانبه تر ترسۍ لېرېچوونې ودا هېمېشې به دوو شپو
تېمېشې کړاوه، يان ترسېکې بوو تې هې خولقاندنې بېرېه مېکې مېزن و
گېورې ئېدې و هونېري يان زانستې. يان زېر جار به پېچېوانو
بوو تې هې وېرانکاري و شپې و کوشتن.

بېمېم ئېمې له سېردېمې دېجېتېدا تېواوې وېنېکان، تېواوې دال و
مېدلولېکان هېدېوېشېتېوې، ئېوې دېمېنېتېوې وېستې بېرېه نېانېوې
نېيې، بېکېو تېنېا نېشانېکان، دېلالېتېکانن. لېرېدا دېلالېتېکان
دېلالېتې بېرېه نېانېوې نېيې، بېکېو نېشانې زېدې واقعېن. (ژان
بېدرېار) دېدې زېدې واقعې دېخېکې نوې کېمېگايې کې ئاگايې بې
بوونې خې بوو بې هېستېکړنېکې نېاېشکارانې، واقعې، واقعې
گېېوې بې نېاېش، هېچ کېلېنېکې بې رېخنې نېهېشېتېوې، واتې
نېشانېکان نې هېچ شې دووبارې دېکېنېوې و نې بېرېه مې دېهېنېوې،
جگې لېوېش هېر شې نېيې تې نېو نېاېش وېکې نې بوو وايې.

کېواتې سېردېمې پاش حېقېت و زېرېکې دېستېکړد، هېر تېنېا
راځېکړنېکې نوې نېيې، بې يادېوېري و لېرېچوونېوې. بېکېو زمانې
يادېوېري له سېزې گېانېوې بې (دایوباب) شېدېکاتېوې. له سېزې
گېانېوې بې ئارېزووکړنې دېسېتېدا دېيېنېتې. بېو ماناېش
ئامانجې يادېوېري بېدېستېه نېانې ئارېزووې دېسېتېا تې (دایوباب)، بې
ئېوې جارېکې دېکې وېکې بابېتې ئارېزوو لېگې (دایوباب)
يېکېگېرېتېوې (وېکې له قېناغې يېکېمېکانې مندايې). لېرېوې
سېردېمې پاش حېقېت و زېرېکې دېستېکړد تېنېا فېکړې نوې بېرېه مې
نېهېناوې، بېکېو بونېادې خودې بېرېکړنېوې گېېوېوې. لېرې
سرووشتې نېشانېکان و چېنېتې راځېکړنې، خودې نېشانېکانې گېېوېوې.
کېواتې لېنېوان زمانې نووسېن و زمانې بېرېه نېانېوې و
لېرېچوونېوې گومانې هاوېابوون هېيې! دېبې زېر لېي نېچېنې
پېشېوې، بېکېو دېبې راستې ئېوې مېسافېيې بېارېزېن. وېکې ئېوېيې
بېيېن: له سېزې گېرمېکانت دېترسېم، زېر لېم نېزېکې نېيېتېوې!
ئېوې پېيوېندي نېوان زمانې نووسېن و زمانې يادېوېري، زمانې
نووسېن و زمانې حېکايېتېکړنې، يان تېکنېلېژيا و زمانې بېگشتې
بېوېوې دېبات، گومانې هاوېابوونې شېعري بې شېعريېتې، يادېوېري بې
لېرېچوونېوې، گېانېوې بې خېيا...

(ژيل دېلېز) نائاگايې بې شانې نېاېشکړنې دراما ئېدېيېکان
دادېنېت و بې توونې قسان لېبارې نووسېن وېکې گېانېوې بې
يادېوېريې کېسېيېکان دېکات، پېيوايې نووسېن ئېوې نېيې، کې باسې
يادېوېري و سېفېر و سېرگېرمې و نېخېشې و خېم و خېون و خېياکان
دېکات. زمانې نووسېنې دا هېنېرانې ئېوې نېيې، کې بې ژر هېژموونې

دسـمـات، دسـمـاتی رابردوو دگـمـتـو، یان بـ خـیاـداهاـتنی
نیازخوـازانـ و سـپـنـرانـی رابردوو نیی، وک چن زمانی نووسینی
داهـنـرانـ ئو نیی، ک ب واقیعدا هـمـدـتـ. لـرـ ئو ی لـ
هـردوو باردا بـ تخـی ئامادـی، دسـمـاتی چـیـکی دایـ و بابـی!
بـ و مانایـ دـشـ بـین بیرهـنـانـ و بیرچوونـ و بونیادـکی
ئـدیـی (واتـ مـیلی گـمـانـو ی کچ بـ باوک و کو بـ دایک) هـی،
ک ب نووسینی حکایـ تکررنی یادـوـری، نووسـر بـ واقعی
پـیـهـمـدـسـت، یان لـ خـیاـی کـنـخوـازانـ دا دـیـچـنـیت. لـ کـتـایـدا
ئـ و شـوـیـ لـ بیرکردنـ و بـرـوـ گـمـانـ بـ دواـ باوک و دایکدا
دـتـبـات، وک چن لـ خـونـ (ئـدیـیـکـانت) دـیـبـنـیت، ئـو شـ
پـیـوـندی بـو هـی، ک لـ رگای دایک و باوکـ و دـتـوـت منداـی
خـت بدـزیتـو، بـیـ لـ پـناو دایـ و بابـ دـنووسیت. بـزـتر
شارـزایـ بـوانـ: المـجـلـه - العدد 1964 ديسـمـبر/ کانون الاول 2024،
الکتابـة والنسیان، عبد السلام بنعبـد العالی.

پرسیار ئـو یـ ئایا زمانی نووسینی داهـنـرانـ دـتـوانـت بـسـر
زمانی حکایـ تکررنـا زـ بـت و هـشـیاریـ مرـقـمـکان لـ گرـی
ئـدیـیـو بگـمـت بـ سـردـمی پاشـ حـقیـقـت و زیرـکی دـسـتـکرد؟
نووسین هـشـیاریـ خـکـ دگـمـت! پاشان ئـو خـمـکانـی گـمـانـ، ئـو
جیهانـ دگـمـن کـ تـیدا دـژینـ. چن گرـی ئـدیـی ژیانـی تایـبـتی
خـی هـبوو. ئایا ژیانـی سـردـمی پاشـ حـقیـقـت و زیرـکی دـسـتـکرد،
بـوای بـ تگـیـشتنـی ژیانـی تایـبـت هـی. زمانی نووسین رووبـرووی
ژیان و کـسـمـکان دـبـتـو، بـ ئو ی خـیاـی داهـنـرانـی خـی
بـسـلـمـنـ و نکـمـی لـ هـموو شـت کـسیـمـکان بکات. ئایا بـ ئو ی
رووبـرووی ژیانـی تایـبـتی بـتـو، دـچـتـ خـیاـی داهـنـرانـی
خـیـو؟.

زمان بـیـ دژـی تا شـت لـ خـیاـ بـ ناویدا تـپـتـ. بـمـام هـرگیز
زمان، ژیان ئـرشیف ناکات، بـگـمـنامـی ژیان بـ خـی ژیانـ،
بـگـمـنامـی زمانیش خـیاـی زمانـ. ئـرکی ژیان نیی لـ خـی
بکـمـتـو، ئـرکی زمان نیی، لـ بـگـمـنامـکانـی خـی بکـمـتـو.
نووسین بـگـمـنامـی خـیاـی ژیان و ژیان لـ پـناو ژیاندا، ژیان
لـ پـناو پـشـکـوتنـکانـی ژیاندا. نووسین تـقـاندنـو ی خـیاـی
زمان و رـتـکردنـو ی ئـو سیستمـی، کـ دـسـتی بـسـر ئازادی
خـیاـدا گرتو. وک چن پـوـیـستـ ژیان وک دـسـتـبـسـرداگرتن
فـرامـش بکـین! پـوـیـستـ زمانیش وک تـقـاندنـو ی خـیاـی درـژ
بکا تـو!

ژیان و نووسین به گډيان دنی پيامگان گرځو له سره فراموشی و بیرهنان و دکن. بهام به نوی ژيان پيامگي بگډي نیت، د به یارم تی له زمان و رگریت، نهك بیرهنان و بیرچوون و نهك مژوو و رابردوو. چونكه زمانى نووسین به رجسته كړي كى سیرى خپلې خپلې، به رجسته كړي خودی ژيان نیی. به رجسته كړنى خپلې خودی زمان و نهك خپلې جولوا و سپرورې به رد وام رځ لگړاو. ژيان له رد م داهناني خپلې زمان به رد وام چماو ته و. زمانى داهناني چاوه خپلې یارم تی له ژيان ناکات، له سپر به خپلې و نازادیدا گ و یشی درې د به ته و. ژيانیش نه و ندی توانای دوورک وتن و له رابردوو ه ی، توانای ناماد بوون و زیندوو کړن و له رابردوو نیی، چونكه حقیق تی ژيان حقیق تی پاش سر د می حقیق ته. و نهك چن خپلې زمانى نووسینی داهنانه رنګدان و له به خپلې داهاتنی رابردوو نیی، ناماد یی خپلې زمانى داهناني له ته قین و له به رد وام دای. ته قین و له خپلې زمانى داهناني له دوو روودا د رد ك و نهك، و نهك نه و له به رد وام به شایى بخاتن زمانى رابردوو و، و نهك نه و له به رد وام زمان له نه و زماندا دابه نه.

هولې 17/12/2024
عبدولموتیلب عابدو

شاعیری ته لارساز و شیعری به ته لارسازی!.. سه دیق سه عید وا ندزی

زمان له پانتای ك مای تیدا، زمانى گشته و نامراز ك به كډینه و بیرو ا و نهك ی پو ندى هزری و ك مای ته نه وان ك سگان. زمان له ردا، مړ كى گشتیانى ه ی و زمانى هم مووان. به و پپی هم مووان به و زمان د ناخافن و گوزارشت له هزر و ته گډیشتیان دکن. به م ش زمان خاوه نداری تی کی نیی، بهام هم مان نه و زمان، کات ته د ته نه و نووسین، جړ نهك له مړكى

تایبەتی و وردگرت و د بەتە گەزەك بە ناسین و ئێزموون و ستایلی نووسینی نووسەرەك، بە جەرەك لێ گەیی ئێو زمانەو، لێ ئێزموونی نووسینی ئێوانیتری جیا دێکێن و. بەمش زمان، تایبەتمەندییەکی واتایی و هونەری و وردگرت و پەویستی بە ساکانی نووسین، خاڵێندی و داڤشتن و لێکدان بە گشتی هەبێ، کە ئێمە لێ زمانی دەرەینی ئاسایانی ئێژدا ڤا و ناکرت. بەو مانایێ ئێو لێ دا گرنگە گەیانە، بەبام لێ نووسیندا، لێ پا گەیانە، شەو و جەری ئێو گەیانەش گرنگە، کە هەر ئێمەش نووسین و زمانی نووسین لێ زمانی دەرەین بە مانا ئاسایەکی جیا دێکات و. تایبەتمەندییەتی زمان لێ دا، بە مانای ئێو نایەت کە زمان سیمایە واتایی و فەرەنگیەکانی خێ لێ دێست بدات و سیمایەکی دیکە بە دابەشەت، چونکە هەندەکانی وشە و دەرەین لێ ئاستی زمانی تایبەتدا، هەمان ئێو چەمک و دێستەواژانە، کە لێ چوارچەوێ زمانی گشتیەکە هەن، بەبام هەندە واتیان دێگەدرت. شیعەر یێکەکە لێ و ژانراوە، لێ دەرەوێ هەموو ڤاسایەکی زمانەوانیی و دێش ڤاسکانی زمان و ڤەزمان، لێ شیعردا، لێ دەرەوێ ئێو ڤاسا زمانیانە، بەبام ئێمە بەو مانایە نایەت، زمان لێ شیعردا هەمان ئاستی زمانی کەمەییەتی هەبێت، چونکە هەموو دێقەکی ئێدەبی، بەرەوێ هەندەکی واتایی و بابەتی هەبێت، پێکەتەییەکی زمانەوانی هەبێ و لێ وشە و ڤەستە پێکەتوو. ئیدی ئێو هەندە زمانەوانیی، دواجار هەندە مانایی لێ شیعردا دروست دێکات. نەبوونی ڤاسکانی زمان و خاڵێندی لێ شیعردا، بە مانای ئێو نایەت، بە هیچ ڤەوێندییەکی بابەتی و کرداری زمانەوانی، ئیدی وشەکان لێ شیعردا دابەرن، شیعەر لێ بندەتدا هیچ نییە، جگە لێ کردەیی گەینی زمان، لێ زمانی سادەیی شەقام و، بە زمانی تێکست و نووسین. شیعەر لێ بندەتدا، بە هونەرێکردنی ئێو زمانەبی، کردەیی بە هونەرێکردنی زمان لێ دێقی شیعردا، ئێو ڤەوێر ئستاتیکی و ئێدەبی ز زمانەبی، کە زمان لێ مەودا کەمەییەتیەکی دێگەت بە زمانی شیعەر. بەو مانایێ زمان کاتە دێبەتە بەشەك لێ تێکستی نووسراو، شیعەریش وێک تێکست، ئیدی ئێو زمانە نییە، کە ڤاژانە بەریدەکەوین و لێ پانتایە کەمەییەتیەکە دا بەشەک لێ ئامرازی ئێقەیی ڤەوێندی کەمەلایەتی. ئێمە کاتە شوناسی شاعیر دێدێنە پا کەسەك، لێ سەنگەیی ئێو کردەیی بە هونەرێکردنی زمانە، کردەییەك کە زمان لێ وشە و دەرەینی ئاسایەو، دێگەت بە زمانی شیعەر و چێژ و مانا. لێ وێش زمانی شیعەر و زمان بە مانا کەمەییەتیەکی لێ یێکتری جیا دێکرن و. شیعەر بەر لێ وێ چێژ، مانا، تەمای شیعری بەت، لێ بندەتدا زمانی ئاماز و نووسین، هیچ زمانەکی ماناییش بە

ههنگای ماناو بوونی نیی، ئهم چونکه بدرژایی مژووی شیعر، سروکارمان تهها لای وند و ماسیقا و چژی شیعری و سرواو کاش بوو، ئیدی بهگشتی که متر ئاستی زمانهوانی زمانیمان له ئزموونی شیعی شاعیران خستهته بهر فکس. بهیهشم دبیین ئوی به ئهم له شیعردا بهگشتی گرنگ، ئوو مودا هونهری و چژم شیعرییه، نه کردارکانی زمان، کهخستنی زمانهوانی و پهیوئندی وش و مانا و دنگ و مرفیم و ستانزای شیعری و تهپهگرافیای دقای شیعی، که هموو ئهمان دواچار پهکهاتهی هونهری دقای شیرین. نهبوونی سکانی زمان له شیعردا، وک ئوی شیعی خای زمان و له دهرهوی ههندی زمانهوانیه، بهو مانایه نیی که ئیدی تهها گوتن و دهرهین له شیعردا بکرتته پهوهر، بهکو کهخستنی زمانهوانیه له شیعردا، له ئاستی زمانیدا، ده به بوونی ههته، بهتایبهتیش کاته زمان سیفتهته زمانهوانیهکانی وک تاک و که و هاووکار و شوین و پهشگر و پاشگر وهردهگرت. نهژادی عیز سورمه، له کهمهه شیعی (تهلارساز و ههنده له زینده خونهکانی) گهرچی ناویشانی کهمهه شیعرییه که تهلارساز، بههم ئوی لهو شیرانهدا نهته تهلارسازی شیریه! شیر له بونیادنانی ئوو بااخانه سد نههمیه دهته، که دهته تهندازهیان، ههرخت و دیزاین و پهکهاتهیه که یهکتری تهواو بکن، به ئوی به ههموویان دواچار دیکهسازیهکی جوان به بااخانه که بدن، به ئوی له دوورهو بهته جهی سهرنج و ههوهستهکردن. لهو کهمهه شیردا، لهکهترین شیردا، پهچاوی ئوو تهلارسازیه کراو، شاعیر ئوهدهی مبهستی بوو، له ووی شیر و ونه هونهرییهو له سهر زمان بووهسته و شتهک له پهراوهزی به ناو شیریهو بهته، ئوهنده ههندی واتایی و زمانهوانی شیرکانی بهلاوه گرنگ نهبوو، بهیه به ئوی ههستی په بکات، کهوتهته ههیهی دهرهینی شیعی و زمانی، به جهرکه تهنانه کردار زمانهوانیهکانی تاک و کهشی، که بنچینهیهکی سهرتهایانیه ههر زمان و دهقهکه، پهچاو نهکردوو، وک ئوی ئیدی ئهم به شیعو پهکهاتهی هونهری دقای شیعی گرنگ نهته. نهژاد له شیرکدا دهته: _

شیر و ماسیقا

له ئاسمانی ههر بهرزوو

به سهر کهشکی پاشادا دهبار

ئویش به یهکسانی

به سهر هاویشتمانیهی دابهش دهکا (تهلارساز _ ل 159)

گهرچی شیر ژانرکه له دهرهوی پهچسا زمانیهکان و ناچته نهو

ئەو كەنسەپتە زما نىيەى كە ھەيە لىككە ووى ۋە زما نىيەى ۋە چۈنكە ژانرەكى ئازادە، بىئەم كاتە ماناى شىعەرى، لى پەراۋەزى كەردەى زما نى و ۋە زما نى دروست دەپتە، بىگومان دەپ ۋە چاۋى بەندە ما ۋە زما نىيەى كان بىكەتە. لى ۋە وانگەيە ۋە گەر سەرنج لى ۋە كەپلە شىعەرىيە بەدەين، دەپنەن شىعەر و مەسقا دوۋانە، كەچى كەردارى دەبارە تاكە، واتا بىكەر كەيە، كار تاكە، بەيە دەبارە دروستتە. شىعەر و مەسقا، دوو ژانرى جىاۋ سەربەخەن و يەكەكەيان ئەدەبىيە و ئەۋىترىان ھونەرىيە و ھىچ پەيۋەندىيەكەيان بەيەكەۋە نىيە، بە شەۋەى تاكەش دانەبارە، چۈنكە ئامرازى ۋاۋى جىا كەردەنەۋەيان ھەيە، كەۋاتا دەبارە ھەۋەيە. ۋەراى ئەمەش ئەم شاعىرە دەيەۋەت پەيامى ئەۋەمان بەداتە، گەر پاشا نەپتە، ئەۋە شەيەنى شىعەر و مەسقا نەن، خۇدا لى ئاسمانەۋە بە سەر كەشكى ئەۋ دەيانبارەنەتە، دواتر ئەۋەش ۋەكە بەحشش و دەسكەۋەتەكى پاشا يەنەى خەيە، بە ھەۋەۋەتەيەكانى دەداتە ! بە ئاست پاشا ھەيە لى دىيادە، يەكەسانخواز و دادپەرۋەر بەتە شىعەر و مەسقا كە لى ئاسمانەۋە دەبارە، بەچى دەپتە تەنھە بە سەر مەيە ئەۋە پاشا يە داببارە، كە شاعىر پەسنى داۋەۋە پەيە ۋا يە گەر ئەۋ نەپتە، ئەۋە كەسمان شەۋە ئەۋە نەن گەۋە لى شىعەر و مەسقا ۋە بىگەرنە ئا يە ئەركى شىعەر ۋەكە پەشەۋە مەزەن ۋەتەنەى ئەۋەيە ۋەكە چەكۋە سەرى پاشاكان پان كاتەيان ستەيشىيان بەكاتە شاعىرە لى ۋەنەيەكى دىكەى شىعەرىدە، ھەر پەيۋەست بە كەردە زما نىيەى كانەۋە، ئەمجارەيان دەپتە: _

بوۋنەۋەر

چاۋى شەيدەيان

لى گەنجىنەى سەرۋە بنى دىنە دايە (تەلارسازو _ ل 78)

ھەندەكە ۋەشەى تەيەتمەندە لىزما نى كوردە ھەن، بە نىشانەى ئەلفونۋونى كە، خەيان دەلالەتى كە ۋەردەگەرن، ۋەكە (مىللەتە، گەل، تەپ، بوۋنەۋەر) بىئەم كاتە ئەم ۋەشانە دەچنە نەۋە چۈەرچەۋەى سەتەيەكى گەيەندەۋەيان ھەر سەتەيەكى دىكە، كە تەيادە گوزارشتەكانى كەردارى تاكە ۋە كەيان تەدەپتە، ئەۋە ۋە خەسەتە تەيەتەيەى خەيان نامەنەتە. بوۋنەۋەر لى ۋەنە شىعەرىيەدە تاكە، كەچى چاۋى شەيدەيان، كەيە چۈنكە نىشانەى كەيە بە سەرۋەيە، بەيە بوۋنەۋەرەكان دروستە. ئەمە كاتە باسى گەلانى دىنە دەكەيەن، نەپنەن (گەلى دىنە) بەكەۋە دەپنەن (گەلانى دىنە)، بىئەم كاتە باسى گەلى كوردە كەيە دەنەۋەسەن (گەلى كوردە) لىدە، ئەۋە گوزارشتە مانەى كەيەنەى خەى دەگەيەنەتە، بىئەم گەلانى كوردە، نەپتە، چۈنكە كوردەيەكە نەتەۋە ۋە گەلە، ۋەكە ھەر گەلەكى دىكەى دىنە. شاعىر ۋەزەنىۋە، بوۋنەۋەر چۈنكە بە مانەى كە دەتە، ئەيدى پەۋىستى بە نىشانەى كە لى ۋە سەتەيەدە نىيە، لى كاتەكەدە لى مەنەى ئەۋە ۋەنە شىعەرىيەدە،

تہ لارسازی شیعری تہ کداو و لہ نگییہ کی زہری دروست کردو۔ بے
دے بوو بنووسہ:۔

بوونہ و ہرکان

چاوی شہدایان

لہ سہر و بنی دنیا دایہ۔

ہووی کی دیکہی ئم کم مہ شیعری ئم شاعیر، ئو ہہ زہ
خاہہ ندیانہ، کہ لہ دہ شیعری کاندہ کردوویہ تی۔ بے جہرک ہستہ
ہہ پرسیاری نیہ، کہ چہ ئو نیشانہی پرسیاری بے داناو۔ ہستہ
ہہ پویستی بے نیشانہی سہرسوہ مان نیہ، کہ چہ ئو نیشانہی
سہرسوہ مانہ بے داناو۔ ئم شاعیر، لہ شیعری کدا دہت:۔

لہ بازارہی کوتا ہرکان

کہ ہہ میہ بے ژنان

ہہ مہنیان بے دہ گہہ تہ و ؟ (تہ لارساز _ ل 15)

شاعیر نیشانہی پرسیاری بے دہی سہیہ می کہ پہ شیعریہ کہ داناو،
کہ خودی ہستہ کہ ہیچ پرسیارہ کی تہ دا نیہ، بے کو ئم ہستہ،
ہستہ کی اگہ یاندہ و پویستہ بے گہہ انہوی ژنان وک ہہ واک
بہ بازارہی کوتا ہرکان ! وہرای ئم شاعیر وشہی ہہ مہنی بہ
ہاوواتای ئاپہ، یان قہر باغی بہ کار ہہ ناو، لہ کاتہ کدا ہہ مہن
بہ مانای بے ہشت دہت نہک ئاپہ، وک ئووی شاعیر نووسیویہ تی !
شاعیر لہ و دہربہ ینہ دا دہیہ و ت ناہ استہ و خہ ئو پہ یامہ بگہ یہ نہت،
کہ ژنان چہ نہدہ ئارہ زووی کہ ینی کوتا و پہ شک دہکن و خہ یان
ہہر لای ئو کہل و پہ لہ لانہ یہ، کہ ژنہی لہ کہ مہ گہی ئمہ دا پہ
دہ ناسرہ تہ و، بے ناہ استہ و خہ دہت لہ پہ گہ و سہنگی ژن دہدات و
ہہ مان ئو و ہندہ میلیہی کہ کہ مہ گہ بے ژن ہہ یہ تی، ئو دہ یکا تہ
بہ ناو شیعریہ۔ دہ نا ہہ موومان دہ زانین، مہرج نیہ ہہر تہ نہا ژنان
بچہ بازارہی کوتا ہرکان، مہ گہر پیاویش پویستی بہ کوتا و
سہردانیکردنی ئو بازارہی نیہ؟ بہ استی بہ لامہ و سہیر، کہ سانہک
ہہ بن ئو دہربہ ینہ ناہونہری و میلی و خہ کیانہ ناو بنہن
شاعر۔ ہہر پویستہ بہ ساکانی خاہہ ندیہ و، ئم شاعیر لہ دہت:
شاعرہ کی دیکہ دا دہت:۔

ہہ زاران ماسی

ہہ زاران ماسی دہ خہن

ہستہی دووہم، پویستی بہ ئامرازی پلہی بہ راوردی (تر) ہہ یہ، بہ
ئووی ہستہ کہ، لہ ووی مانای و ہمانیہ و، واتای تہ واو
بگہ یہ نہت، چونکہ و ہندہ شیعریہ کہی ئو، لہ ووی زمانہ وانیہ و، لہ
کاتی خوہندنہوی لہ نگییہ کی زہری تہ دایہ۔ تہمای ئم شاعر، لہ

با بـ تـ کی خوـ نـ وـ ی کوردی پـ لی سـ یـ می بـ نـ تـ ی هـ یـ، کـ تـ یـ اـ دـ ا
چـ یـ کـ کـ کـ کـ بـ اس لـ وـ دـ کـ ات، کـ چـ ن مـ اسـ یـ گـ وـ رـ کـ ان، مـ اسـ یـ
بـ چـ وـ وـ کـ کـ ان دـ خـ ن، تـ ا ژـ کـ یـ ان مـ اسـ یـ گـ وـ رـ کـ ان بـ یـ ار دـ دـ ن،
چـ یـ تر مـ اسـ یـ بـ چـ وـ وـ کـ کـ ان نـ خـ ن. بـ یـ هـ یـ دـ اهـ نـ ان و شـ یـ عـ رـ یـ ت و
مـ انـ ا یـ کـ لـ و کـ پـ شـ یـ عـ رـ یـ نـ یـ. بـ گـ وـ مـ ان نـ مـ وـ نـ ی تـ ر ی لـ و
شـ وـ یـ، زـ رن بـ مـ ئـ مـ ئـ وـ انـ مـ ان وـ کـ نـ مـ وـ نـ هـ نـ ا یـ وـ. دـ وـ ا جـ ار
دـ مـ یـ ن، دـ کـ ر شـ ا عـ یـ رـ کـ بـ اس ی تـ لـ ار سـ ا ز ی بـ کـ ات، بـ مـ ئـ مـ هـ ر چـ ی
تـ لـ ار سـ ا ز یـ لـ شـ یـ عـ رـ کـ ان ی دـ ا نـ بـ ت؟ مـ گـ ر هـ یـ چ ژـ انـ کـ ی ئـ دـ بی،
هـ نـ د ی شـ یـ عـ ر پـ و یـ سـ ت ی بـ تـ لـ ار Sـ ا Z ی و بـ کـ خـ سـ تـ ن و هـ وـ نـ ر ی وـ نـ و
دـ ا شـ تـ ن و مـ انـ ا هـ یـ؟!

*پښتو ژبې ته لارښار وړاندې لې زیندې ځونې کانی، شاعر، نژاد پښتو ژبی زیږ
سورم، ساپی چاپ 2018.

*ئۆم با ب ت ل ئ د ب و هون ری کوردستانی نو ژمار (1245) ل
31/10/2024 بکرا و ت و .

ســردا نـځـکـی ســودا نی بـ
 بـریتا نیـا بـ د یـپـر تـی
 پـنـا بـرا نـځـکـ کـڅیا نیـان
 روو بـووی نا ئـارا می و
 نادـنیا یی بـتـو!

رژیمی سش مم ۱۳ ای ج نیو ری ۲۰۲۵ محمد شیاع سودانی س ر ك و زیرانی عراق و کیپر ستام ر س ر ك و زیرانی بریتانیا ل ب یا ننام ی کی هاو ب شدا ایا نگ یاند ك ر ك و تن کی هم لای ن یان واژ کردو ل بوار کانی ئ منی و بازرگانی و و بره ننان ب ب ی ۱۲.۳ ملیار یا و ند.

ئاما نجي ئىم گر بى سەت ھەم لايەنەى نەوان بىرەيتانیا و عراق و ىكو
اگەيانەنەى خەشيان ئاماژەيان پەکردو دوو لايەنەى گرنگى ئابورى

و ئه‌منی هه‌یه که هاوکات له‌کۆتای سیاسیشی ده‌یه له په‌یوه‌ند به نزیکبوونه‌وی عێراق له به‌یتانیا به‌تایبه‌تی و ده‌وه‌تانی ره‌ژئاوا به‌شه‌وه‌یه‌کی گشتی. دانی ئیمتیازاتی وه‌به‌ره‌هه‌نان له‌هه‌واری نه‌وتدا به به‌یتانیا که کۆمه‌ڵه‌یه‌کی گه‌رنکی ئابوری و په‌شه‌سازی عێراق په‌که‌ده‌یه‌نه‌، له‌م ده‌خه‌ سیاسیه‌ی ناوچه‌که‌دا به‌هه‌وای روخانی ره‌ژه‌می ئه‌سه‌د و تونده‌بوونه‌وی فشاره‌کان له‌سه‌ر عێراق به‌دورکه‌وتنه‌وه‌ له ئه‌ران، ئه‌و په‌یامه‌یه که له‌ناوه‌یه‌کی سیاسی ئه‌م گه‌ڕه‌به‌سته ئابوریه‌دا خه‌ حه‌شارداوه‌.

له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌، ئه‌م ره‌که‌وتنه‌نامه هاو به‌شه ته‌واوکردنی هه‌نگاو به‌کانی ده‌واتری ئه‌و ره‌که‌وتنه‌یه که له نه‌فه‌مه‌به‌ری سه‌هه‌ی رابردوودا له نه‌وان وه‌زیری ناوچه‌ی عێراق و به‌یتانیا دا واژه‌وکه‌را به‌مه‌به‌سته گه‌هه‌نده‌وه‌ی ئه‌و په‌نا به‌ره‌ عێراقیه‌یه که ده‌واکاری مافی په‌نا به‌رییه‌یه ربه‌تکه‌راوه‌ته‌وه‌. سه‌تارمه‌ر و سه‌ودانی، هه‌نگاو کرداریه‌یه‌کانی جه‌به‌جه‌به‌وه‌نی ئه‌م هه‌نگاو نامر به‌قانه‌یه‌یه تا و ته‌وه‌کردووه‌.

به‌گومان ئه‌م ره‌که‌وتنه‌ به به‌یتانیا ده‌سه‌که‌وته‌یه‌کی ئابوری گه‌رنکه‌ له‌م ده‌خه‌ قه‌یرانه‌گرتوه‌ ئابوریه‌ی به‌یتانیا دا، هه‌روه‌که ده‌سه‌که‌وته‌یه‌یه که له هه‌واری ئه‌منی و جه‌به‌جه‌به‌کردنی سه‌اسه‌تی ده‌ی په‌نا به‌ری حه‌کومه‌ته‌کانی به‌یتانیا که سه‌هه‌نه‌که به‌شه‌هه‌واری جه‌راوه‌یه له‌هه‌وه‌ی جه‌به‌جه‌کردنییه‌ و ته‌ه‌سته‌ سه‌ره‌که‌وته‌یه‌کی ئه‌وته‌یه‌یه به‌ده‌سته نه‌هه‌ناوه‌، به‌تایبه‌تی که به‌شه‌یه‌کی به‌ره‌هه‌ی ئه‌وانه‌ی په‌نا به به‌یتانیا ده‌هه‌نه‌ هاو به‌تاییه‌ عێراقیه‌.

به‌هه‌مه‌ ئه‌گه‌ر ئه‌م ره‌که‌وتنه‌نامه به به‌یتانیا سه‌ودانی رازیکردنی ده‌ی وه‌هه‌تانی ره‌ژئا و به‌یتانیا به‌ته‌ له‌چه‌واره‌یه‌ی ئه‌و ده‌خه‌ سه‌اسیه‌ ته‌زه‌یه‌ی ناوچه‌که‌دا و هه‌وه‌هه‌نه‌ به‌ ده‌وره‌سه‌ته‌وه‌ی عێراق له هه‌شه‌هه‌کانی ئه‌سه‌رائه‌ی له‌هه‌وای هه‌ره‌شه‌یه‌کانی گه‌روه‌یه چه‌که‌داریه‌یه‌یه سه‌ر به‌ئه‌ران له عێراق وه‌ به‌سه‌ر ئه‌سه‌رائه‌ی، ئه‌وا له‌ناوچه‌شه‌دا له‌په‌نا و زیاده‌کردنی به‌هه‌ده‌سته‌ی حه‌کومه‌ته‌ی عێراقی و به‌چه‌کردنه‌وه‌ی زیاده‌ته‌یه‌یه ته‌ه‌هه‌یه‌یه ته‌هه‌ره‌مه‌، له‌هه‌هه‌یه‌یه راده‌سه‌ته‌کردنی وه‌به‌ره‌هه‌نه‌ له کۆمه‌که‌ نه‌وته‌یه‌یه‌کانی که‌که‌که‌ و ناوچه‌ جه‌نه‌که‌که‌کان و به‌گه‌ره‌ ژه‌رده‌سه‌ته‌یه‌یه پارتی و یه‌که‌ته‌یه به که‌مه‌یه‌یه "به‌یه‌ته‌یه‌یه‌یه" به‌په‌یه‌یه ره‌که‌وته‌نامه‌یه نه‌وان حه‌کومه‌ته‌یه عێراق له‌گه‌هه‌ به‌یتانیا دا و ده‌ره‌کردنی حه‌کومه‌ته‌یه هه‌ره‌مه‌ له‌م گه‌ره‌به‌سته‌دا.

حه‌زه‌به‌که‌ی سه‌ره‌که‌ و به‌یره‌یه‌ به‌یتانیا، که ده‌وری راسه‌ته‌یه‌یه هه‌هه‌وه‌ له‌ده‌گه‌یه‌یه عێراق و ته‌که‌دانی ژه‌یره‌یه‌یه ئابوری و هه‌هه‌وه‌ به‌نه‌ماکانی که‌مه‌هه‌یه عێراق و هه‌نه‌نه‌په‌شه‌وه‌یه چه‌ندینه‌ و ته‌ و گه‌روه‌یه‌یه دینه‌ و

قومي و عـشیري تي به سـرشاري سياسي عـراق، کي کارنامـيان پـه لـ گندمي و تاوان و کوشتارو ئاوارـکردن و بهـماـوحـکردني هـزاران هاوـاتي عـراق و ناچاـکردنيان به هـبـزاردني ژياني پـناري و رووبـووبوونـوي کارـسات، نـکـ نامادـنين بهـرهـمي سياسي تي چـوتي خـيان قبوـبکـن، بگرـ پـناـبـرانـک کي شانسـي رزگارـبوونيـان به هاـتووتـپـش و لـبـريتـانيا نـيشتـچـ بوون، پـچـوانـي پـوانـ نـودـوـتيـکان لـبارـي مافي پـناـبـرانـو، بهـدـستـخستـنـ نـودـستي دسـاـتـکـي سوداني، بهـشـويـکـي نامرـقـانـ ديپـرتي عـراقـيان دـکـنـو. ئـم هـوـانـي سـرـک وـزيرانـي بهـريتـانيا لـپـا هـرشـي بهـردـوامـي چيني بهـرژوازي و دـوـتـکـي بهـسـرـژيان و گوزـراني خـکـي کرـکارو زـحمـتـکـشي بهـريتـانيا و سـپـاندني سياسي تي سکـهـگوشـين و بهـکارـسازي و گراني و شکانـدنـوي قـيرانـ کوشندـکانـيان بهـسـر شاني خـکـي کـمدـرامـتي بهـريتـانيا دا دـواتـپـشـو، گوايـ ئـوي هـکـاري بهـکاري و نـمانـي خـمـتـگوزاريـ گشتـپـکانـ ئـو رـژـرـي پـناـبارانـ کي بوونتـ بار بهـسـر ئابوري وـاـتـو، نـکـ خودي سيستمـي قازانچـپرستي بهـرژوازي بهـريتـاني کـ لـسـر هـزارکردني خـکـي کرـکار و زـحمـتـکـش و سـندـنـوي دسـکـوتـکانـيان و خـمـتـگوزاريـکان و سـپـاندني ياساو رـسـاي سـدـکـاني ناوـاست بهـسـر چيني کرـکاري بهـريتـانيا دا، ساماني ملياردـهـکانـيان به ئاسماندا دـچـت.

ئـم لـ کـخستني بهـريتـانيايي حزبي کـمـنيستي کرـکاري کوردستان، لـکـاتـکـدا بهـشـکـين لـ خـباتي چيني کرـکاري بهـريتـانيا لـپـناو ژيانـکـي شـرافـتمـند و دوور لـ سکـهـگوشـين و بهـکاري و هـژاري، هاوکات ئـم هـنگاو سياسي هـردوو حکومـتي بهـريتـانيا و عـراق و بازرگانـيـکردن به ئايندـو ژياني پـناـبـرانـکي عـراقـيـو کـ لـدـزـخي دسـاـتي مافيي ميليشيائي عـراق و حکومـتي هـرـم هـهـاتوون و بهـئومـدي دامـزرانداني ژيانـکـي ئارام و شايستـي مرـقي ئـم سـردـمـم مـجازـفـيان به ژيانـيان کردوـو ماـوحـيان هـزانـفرـشـکردو، به توندي سـرـکـنـ و يسـوا دـکـين و دژي دـوـستـينـو. هاوکات بانگـوازي رـکـراو کرـکاري و کـمـنيست و شـگـگـکان و ئازاديخوازاني بهـريتـانيا و هـروـها کوردستاني دـرـو دـکـين کـ پـکـو دژي ئـم پيلانگـريـي هـردوو حکومـت بوـستـينـو.

.

کـخستني بهـريتـانيايي حزبي کـمـنيستي کرـکاري کوردستان

رمانی کسان و چا اوگای

چاژ. رازا شوان

رمانی (کسان و چا اوگای چاژ) ل نووسینی نووس ر و رنام نووس و تک شری ناسراوی گ ل کمان کاک (دارا خونچا) ی. رمان ک ل (۴۵۲) لاپ لپکها توو. ل سا (۲۰۲۲) دا ل چاپخانه (کتبخانه فربوون) دا چاپی ی کمانی کراو و باوکراو توو، تیراژی (۵۰۰) دان. دهره نانی هونری (رژ دیزاین).

هنگاندنی رمانی چا اوگای چاژ، ل رووی: ناو ک، دشتنی و ژایی و هونری، رنووسی، زمانه وانی، هزری، پیام و نامانج کانی، ل خم رانابینم باس ل سار ه موو ئولایه نانی بکم. ئم ب کاری رخنه گرکی شارزای ئو بواران دزانم، ک ب شوو یکی دروست و ب لایه نانی ئم رمان ه بسنگندت.

بام وک خو بندرک، هر خو بندرکیش ب پپی تگیشتنی، راو و بچوونی خای ه پی، دشت هاوا ام نبت و همان را و بچوونی منی نبت. ئم ش سروشستی.

ب تنها جارکی خوندن و ش، ناکرت ب پوختی و ب درژی مافی خای بدیت و ب کامی د باس ل ه موو چیر ککان و بسرهات کانی ناو ئم رمان بکرت. رنگ ب نووسینی پرتوو ککیش کتایی ب ه سگاندنی ئم رمان نیات. بی ز ب کورتی و ب چوپای سرنج و را و بچوون کانم دخم روو.

من پموا ی ئم رمان، رمانکی تاز و ناوازی. هر زری جور کانی رمانی ل خگرتوو، وک: شگبری و نیشتمانی، رامیاری، مژووی، کما یی، ئقینداری، یاد وری، بیگرافی، کمیدی، رخنایی، تد.

رمانی کسان و چا اوگای چاژ، ل رووی دشتن ویژایی و هونری و رزمانی و ه س رنووسی و جوانکاری و رانبیژی و خاب ندییو، مگر ب دگمان ه ه تدا بت، ئم ش توانا و بادی و ئم موونی دوورودژی رمان نووس ل زمانی

کوردی و هونری نووسین و داښتن دسالمښت. بېلېام نووسېر تا رادېک شولې زارېکې ناوچې یې باشووری کوردستانی لې نووسینی رماننکې بکاره ناول. هیچ شاکارکې وژنې یې جیهانیش پرفکت نیې و هملې تېدا هملې. رماننکې کراوتې (۷) بشولې، هملې مووشیان بېلېکولې گرډراون. چې نډین بسلرهات و کارسات و چیرک و کشل و بابتې هملې جړرې چې ژبېخش و خملېخشی لېخگرتوون، خنډ و فرمسلک، شادی و خم، تکلې بېلېکری دبن. نکلېرې سړکې و لاوکلېکان لې هملېردوو رگلزرن. بېلېام خودی نووسېر، نکلېرې سړکې و دینملې رماننکې یې. زېر راستگېان و بولران بسلرهاتېکان و خشی وچېژ سکلسیېکان دگلگلگلگل. ک لې ئاین و داب و نریتی کملگای ئیمدا، رنګ بفل و سنوور بزانندن بن. بېلېام نووسېر بې مافی ئازادی هملېر تاکلکې دزانن. بېواشی بېو قسانلې هملې ک دیانلېت. بېو کردانلش ک کردوونی و دیانکات. نکل هملېر خملې، بملېکو زربلې ئندامان و لایلنګران و بېرپرسانی رکلخراوکلېان. بېرپرسکلنیشیان لېم روولې، پشلنګ و سمرملشقن. ئامانجیشیان هملېشیارکردنلې و گلانګاریې لې ژیانې ئملې و داهاتووی کملې و پوولکلکردنلې، ئو ئفسانلې باول نریتیې دواکلوتووانلې، ک لې ئملدا، بوونلې لېملېر لېلې ئزادی و گلان و چاکسازیدا. ک تېنیا کسانلکې چاوچنک و دز و پارپلرست و دسلللات پلرست لې سوودملندن. چالاکیلکانی رکلخراوکلشیان، بېلېری لې ولاتانی دملول دایل، چونک ئازادیېکی زیاتر هملې. زربلې ئندامان و لایلنګرکلنیشیان، لېو کسانل ک وازیان لې پارتیلکانهملېاون و لې کندا پلشمگل و شگلگل بوون. یان لېو کچ و ژنانل، ک لې ترسی چالاکیلکان و کچکلکردنی سکلکسی هملېها توون.

رماننووس بې خباتی پارتایېتی و رکلخراوېی نهملېی ناو شار، دژ بې رژملېستملکار و سړکوکلر و داپلسلنر دسلت پلدکات. ک ئاشکراش دملت. بې درلژدان بې تلکلشان و بېرخودانی، لې پلناوی رزگارکردنی نیشتمانکلمان و ماف رلواکانی گللکامان. دچلېت ناو شلش و دملت پلشم رگلېکې دلېر و و نملېرد. دملت پلشم رگلېکې چکل هملېر و بې سړکردلېک لې هملېرکې پلشم رگلدا، لې چې نډین داستانی نملېردی دسلوېلخې شل لې دژ رژملې دیکتاتلې، بېشداري دکات وکل کادرکې رامیاریش، گوندنشینکلنیش هملېشیار دکاتلې. سړسلختانلش داکلې لې مافکلکانی چینی چوسا و مافخورا و سړکوکلراو و

د مکو تکر او ان و ژنان د کات. وک نووسر و ر ژنام نووسکی ب
نزم نیش، بسر هیج کار سات و ه ووست و چالاکي و چیرک و
سرگوزشت و گ ان و ویک، بازی ن داو ک ب چاوانی خ
بینویانی، یا خي بشداری تدا کردوون. یان ب یان
گ اون ت و. ب ب ئارایش و تیف تیف دان، ترش و خو
پو کردن، وک م ژوونووسکی راستگ، ل ت نووسی
بیر و ریی کانیدا ت ماری کردوون. بوون ت ئیلهام و
ه و ن و ل چوارچ و ی ئم ر مان یدا، ب شو و ی کی
و ژ ی و هون ری دایانی ژاون.

ب توندی و ب سازشکردن، ر خدی ل ه موو ئ و گ ندی و دزی
و قورخکردن و خ خی و ب ر ژ و ندی رستی و ه لپ رستی و
ب سر و ب ریانی د گرت، ک ل ناو ش شدا ه بوون.
پ گ و پای ی ب ند و ب رپر سیار تی ه ستیار و
چار نووس ساز ک و تبوون بن دستی ک سان کی ه لپ رست و ب ر ژ و ندی
پ رست و ناب د و گ ل ح و ه ر ز گ ی هیج ل بار، ک
ل ولای هیچ و ل ق یان د کرد. ک سی شیاو ن بوون ل
شو نی شیاودا. ک سان کی د رب گ و ک ن پ رست و
ه لپ رست و ب ر ژ و ندی پ رست بوون. ف یان ب سر ش
و رامیاری و ر ک خستند و ن بوو. ک سان کی کاس ل س و
پ اودان ر و م سین ه گ ر و ت شی ر س و شانت ک ن و
د د چ و یان ک ک ر شنبیریان ل خ یان ک کرد بوون و، ب
ئ و ی ب شان شک یاندا ه بد ن. کرمی با با ن و و
خزمزم ن و پاشک یی و ناوچ گ ری و خ ی کی و بند ما یی،
ج ستی ل ش شیان کرم د کرد بوو. فر کو خایی و جیاوزی و
دووب ر کی مملان و جیا بوون و براکوژی س ریان ه دا.

ب س دان پ شم رگی ئازا و د س زیان، ل خشت بردن و ل ش
ن فر تی براکوژیدا ب کوشتیان دان. ک تا ئ م ش ه ند کیان
گ نادیارن. دوايش س رکرد کانی ش ی براکوژی، وک ن بایان
دیتب و ن باران، ئ و ی ب بیریاندا ن ی ت ئ و پ شم رگ
کوژراوانی ش ی براکوژین. ه زاران تف و ن فرت ل ش
برا ک ژ ی بت. ئ و پ شم رگ و راب ر رامیار د س زان ی
ناو ش ش، یان د بوای قو وق پی ل بک ن - ئ م ش ناکرا - یان
توم ت کیان ب یان ه د ب ست و داو کیان ب د نای و و ل ناویان
د بردن، یا ئ و بوو ک ناچار د بوون، چک دابن و س ری
خ یان ه بگرن و نیشتمان ک یان ج به ن بن پ ناب ری
و اتان.

نووسر د ت س ر نوشتی ش ش و داگیرکردن و ی ز رب ی ناوچ کانی

نیشتمان لایان رزم-و. تا دگات راپ-ین خ-کی ل دژی
رزم- داگیرکری خو-ن-ژ.

دس-اتی ب-و-بردن د-ک-و-ت- دس-تی پارتیی-
خ-س-پ-ن-کان. ل دژمن خراپتر س-رکوت و د-مکوتی خ-کی
ر-ش ورووت و برسی و ب- د-رتانی نیشتمان-ک-مان د-ک-ن و تا د-ت
ب-ری ئازادی و ی-کسانی ت-سکتر د-ب-ت-و. ب- ه-زاران لوی جوانمان
ب-زاربوون و ل- ترسی ر-حیان و ل- ب- هیواییدا س-ری خ-یان
ه-گرت و نیشتمانیان ب-ج- ه-شت. ب- ش-کیان بوون- خ-راکی
ماسی د-ریاکان. ب- ش-کیشیان بوون-ت- پ-نا ب-رانی و-اتان.
ب-ش-کی ز-ر ل-و جاشان-ی ک- ببوون- چاوساگی دژمن، ل- جیاتی
سزادانیان. ک-چی ر-زبان ل-د-گرن و کارب-د-ستن و ل- پ-گ- و پای-ی
با-ای د-س-اتدان، شو-نیان کردوون-ت-و و یاری ب- چار-نووسی
گ-ل و نیشتمان-و د-ک-ن. ر-مانووس ب- راشکاو و ب- ترس، ب-
ب-گ- و نموون-و، باسی ل-م گ-ند-ییان-ی کردوو-.

نووس-ر د-ت- س-ر باسی خ-باتی ر-کخراو- چاکسازی و
راستکردن-و-ک-یان، ک- ل- نیشتمان و ل- د-ر-و-ی نیشتماندا
دایان م-زراندوو-. ل- پ-ناوی داک-کیکردن-کی س-رس-ختان- ل-
ماف-کانی س-رکوتکراوان و چ-وس-ن-ران و ماف-کانی ژنان و ی-کسانی
بوونیان ل- ه-موو ماف-کدا ل-گ- پیاوان. چونک- کچان و ژنان ل-
هیچ رووی-ک-و ل- پیاوان ک-متر نین. م-گ-ر ل- ک-م-کگای-کی
پیاوسالاری و ن-رسالاری و ئاین سالاری و ک-ن-پ-رستدا ن-ب-ت. ک- و
ل- ژنان د-وان، ک-ای-کی بازرگانی و ک-ین و فر-شتنیان پ-و-
د-ک-ت و ت-نیا ب- دامرکانندی خر-شی ناوگ-یان، چ-ژ ل-
ج-ست-یان و-رد-گرن. ی-کسانیان ل-گ- ن-ردا ه-ی-ی سوور-. ه-ر ئ-م
ک-ن-پ-رستان- تا ئ-م-ش، ک- خ-زان-ک چ-ند کچ-کی ه-ب-ت و
کو-یان ن-ب-ت. ب- وچاخ کو-ر ناوی د-ب-ن. ئ-م م-شک
پووچان-، بیر ل-و ناک-ن-و، ک- هاوس-ر-کانیان ژنن و
دایکانیان ژنن و ل- ژنان ل-دایک بوون- و ب- ب- ژن ناتوانن
بژین. ئ-و-تا ژن زیان ئازادی، بوون- ب- دروشمی ش-شی نو-ی
ژنان ل- کوردستان و ل- د-ر-و-دا. ر-کخراو-ک-یان
س-رس-ختان- داک-کی ل- ماف و ل- ئازادی-کانی ژنان د-ک-ن.
ب- چاوی ی-کسانی و هاومافی-و، س-یری پیاوان و ژنان
د-ک-ن. ه-ر-س ب- دیواری جیاوازی د-ه-نن. ر-کخراو-ک-شیان
کراو- و ب- سنوور-، ئ-ندام و لای-نگر-کانشیان ل- ه-موو ن-ت-و-کان
پ-کها-وون، ک- ب-وایان ب- ئازادی و ب- ی-کسانی ه-ی-.

شای-نی باسیش ر-مانووس ناوی ئاشکرای هیچ ک-س و شو-ن و
پارتیی-کی ن-ه-ناو-. ب-کو ه-ر ئ-ک-ت-ر-ک ل- ئ-ک-ت-ر-کانی

رمان کي، نناو کي خوازراوی گونجاوی ب داناون. وک: کيژ
 رووگش و قشنگ ک، بـوـبـري گـور، هاو هـسـتر،
 هاو سي سي، خانمي تاقان، شين شاه، باش باخـوان،
 بابي نامـزا، کيژ تاوس ئاسايي ک، هاو کـاوقوت، هاو
 رـهـبـاتي، مامـستاي مـسيقاژن، خاني کوـاني، کاک
 کيژاني، کيژي ئندام پـلـمان، خوشک، سـرتـپ، کوريکـسـر،
 خونچ، شـکرستاني، نامـزا، چاو گـش و شـتـک، ... تد.
 بـ کورتی تا رمانی (کشان و چـاوگـي چـژ) ی کاک (دارا
 خونچ) نـخـوـنـنـو ناتوانن ئو پـيام و مـبـست و نامانچـ
 نزیک و دوورانـي هـبـهـجنـن و چـژ و سوودی لـوـرـبـگـرن.
 ئـوـشـرنـج و رـخـنـ و بـچـوونـکـاني خـتان بخـنـ روو.
 تـشـدگـن کـ ئـم رمان چ نامانچـکي: رامیاری و کـمـايـتی و
 مافـکـاني مرفـ بـ ژنان و پياوانـوي لـخـگـرتـوون. بـ يـکـم
 جاريشـ سنووری بـفـکان دـبـزـنـت. بـ راشکاو و بوـريـو،
 باس لـ بـسـرهـات و چيرک و لـ چـژي دامرکانـدني خـش و
 ئارـزووی نـوان ژنان و پياوان دـکـات. بـ گـرنـگـيشـي
 نازانـت، کـ وک هـر سـرکـشـيـکـي داهـنـان و تازـگـري، کـ
 رمان کـي چي رـخـنـ و مشتومـ و دژايـتـيکـردنـک بـ دواي
 خـيدا دـهـنـت. پـمـوايـ نووسـري راست و ئازا، يا
 نابـت بنووسـت، کـ نووسيشـي نابـت بـترسـت.
 لـ کـتاييدا، جوانـترين پيرـزبـايي و دـسـتـخـشي لـ کاک دارا
 خونچـ دـکـم. بـ ئـم رمان مـدـرن و ريچکـشـن و ناوازي.
 من وک خوـنـرک، لـ زـر رووـو، چـژ و خـشي و سوودـکـي
 زـرم لـوـرگـرت. چـند وشـيـکـي تازـش بـرچاوکـت.
 رزا شوان
 دوبي: ۲۰۲۵

لـ بوونـو بـ نـبوون يان به پـچـوانـو . . نـوزاد بـندي

يـکـک لـ دـبـنگيـکـانمان ئـوـيـ زـر هـو بـ سبـبـينـ ئـدـين و
 کـبـکـمانـ تاكو لـ سبـبـينـدا بـرين ، بـ بـ ئـويـ بزانيـن لـ

سبب یندا چی وو ددات .. ئو مردووانی ل گستان ، ه موویان
ب تاسوو چوون سبب یندیک، ک تایدا وو داوی مردنیانی تدا بوو
..

ئزانم ک هاتنی سبب یند ل دست خماندا نیی ، بام م بستم
ل و یی ئ و ند خونی ئنگا و ئنگ و هیوای گور ب سبب یند و
ن بینین .. ئاخر ئ و خون و هیوا گورانیه ب ه یان و ش و
خیانت و دزخ ل دنیا دا دروست ئ ب .. بام کات ب ئاسایی
بژیت و .. ب ب تام زرایی ب یت سبب یند و ، ه رچییک کی تدا وو
بدات ، تا ادیک ، ئاسایی ئ ب ت و .. واتا بژی وک ئ و یی ت ه
دنیا یت ، نک دنیا هی ت یی .. چونک ب ت و و ن ت و ، ت ک م
توخم و گ ردیلای ئ و خاک یت ..

کشی بوون و ن بوون ک ل خ یام و تا دیکارت پ و یی سرقا بوو
بوون .. پشتریش ل قورئانی پیرزدا ئامازی پ دراو ک ب ل
دستچوون کا نمان خ مبار ن بین و ب د سک و کانیشمان د خ ش ن بین
.. چونک ئ و شتانی ل د ستمان چوون ، ئ گ ر ل و ب روار یشدا ل
د ستمان ن چوونایه ، له ب روار کی تردا ل د ستمان د چوون ، ه ر
ب یی پ و یست ب خ م ب خواردنیان ناکا .. وک چن
د سک و ت کانیشمان پ و یست ب د خشی ناکن ل ب ر ئ و یی ب روار
ب ب و یی تایدا ئ و د سک و تانیشمان ل دست ئ چ .. ه تا
د خ شتریش بیت ب د سک و ت وک ، خ مبارتر ئ بیت ب ل دستدانی ..
ئ م یش ب است و خ یان نا است و خ پ ناسی مر قی دانای
ل ک و ت و ک بریتی ل و ک سی خشی د ی خ ش ناکا و ..
نا خ شیش د ی نا خ ش ناکا .. وک چن خ یام ئ : (و ها بزانه
چی ه یی نیی ، چی نیی ه یی ، س یر ئ م حا) چونک ئ م ک
ئ م ه یی ، ئنگ سبب یند ن م نین ، ل ه مان کاتدا ئ وان ی ک
ئ م نین ، سبب یند ل دایک ئ بن .. ب یی خ یام ئ و ها بزانه
چی ه یی نیی و .. چی نیی ه یی !! .. ک و ات ه بوونی خ مان ک
گ ور ترین د سک و ت و ب و ج ر ل ب رد م ه ه شای ن بووندا ب ،
ئ ب ئ و د سک و ت و خون و هیوایان چ نرخ کیان ه ب و امان ل
بکن جنگ و خیانت و در و ب ل ا دا بردنی ب بک ین ؟ .. ئا
ل ر دا گ مژی جیهانی م تر یالیست د رد ک و ک پشتی ب
د سک و ت و ت کان ب ستوو ، ل کات کدا گ ور ترین د سک و ت ک ژیان ،
ب رد و ام ئ م .. یان گ ور ترین د سک و ت ک بوون ، ب رد و ام ل
ب رد م ه ه شای ن بووندا یه ..

ه ر ب یی دیکارتیش د ت : ک ش ک ل و دای م ه یان نیم ..
ئ گ ر ب م ه م ، ئی چی ل گ سبب یندا ئ و یی ک تایدا
ن بوون خ ی ب م س دایت ؟ ئ گ ر بیشی م نیم ، هیچ ک س ک و

پیش ھمووانیش خت بوا ناکیت ، نیت ..
 ب و ج ر مرق ب ک م ژ یانی ھ بژارد .. ب ئوی ب خی
 بسلمند ک ھ ی .. ئم خانوو منی تیا ئژیم ، کوات من ھم
 .. ئو ف رمانگ ی من کاری ل ئ ک م ، کوات من ھم .. ئو ک س
 ھاوس ر م ، کوات من ھم .. ئوان منای منن .. ئوان ھاو ی
 منن .. ئو جل و ب رگان ھی منن ، کوات من ھم .. ل گ ھمو
 ئوان یشدا ، کات قو ئ بیت و ، ا ئ م نیت ، بت د ر ئ ک و ک
 ت ھ بووی کی ب دوی ن بووندا ئ گ م نیت و ھ تا ن یشید زیت و ،
 ک نادیت .. ھ ر ب ی به ب ئاگاداری خت ، ئو تام زر ییت ب
 سب ی ، ل ب زار بوونت ل ژ یان .. ل تین .. ل گ انت ب
 ن بوون .. ب ئوی زگارت ب ل بوونک ک ب رد وام ل گ ان ب
 ن بوون ..

ب م ل ق م کی تر و ، گ ان ب ن مری ، ک م م کی تری س رقا
 کردوو ، ک ل استیدا ھیچ ل ک ش س ر کی ک چار س ر ناکا ،
 پ یک ر کانی مایکل ئ نجل .. م ان کانی ت م ستی .. تابل کانی
 پیکاس .. ناتوان مایکل ئ نجل و ت م ستی و پیکاس به نند و
 بوون .. ب و ج ر ئ م مادام ناویان ماو ، کوات ن مرن
 .. ئ م یش ت تها شت کی خ ی یی ، یان استر د س ک و ت کی خ ی یی
 ، ب نمون فنسنت کی برسی و تینوو ، چی بکا ل و ی ک ل دوی
 مردنی تابل ی گو ب م ژ ک ی ب 84 ملیان ی ر ک یین و فر شتنی
 پ و د ک ر ؟ کوات ن مری کی وا ، ن مری کی خ م گین ، ت نان
 ئ گ ر فنسنت ل ناو گ دا ، بوونی ب بگ م ت و و ب وان ت ئو
 سامان گ ور یی ک خی س ن ت کی ل ن خوارد ، ن گ چار کی تر
 خ ی بکوژ ت و ..

ئ م د خ یش سلم ن ری ئ و ی شارستان یی کان و داه نان کانی مرق
 ، و ک ک م م پوش وان ب د م زریانی ن بوون و ، ن ئ توان ، ن
 ئ توانین ب چرک ی داهاتوو ، زامنی مان و یان و مان و مان بک یین
 .

ئاکار .. شیعی: تورج نگهبان ..

وږگڼې انې: پشک نا کام

نم شيعر ل لايښ (گډراني بڅر داريوش) و کړاوه ب گډراني

وېي کام حکايت و ئې فسانې
لېم پاشه گډرانيه يا ،
شوېن پېي ياران بډي ناکي
ووناکي " ووسپي گډور " خامېش بوو ،
نم ئې فسانې داگيرسا
کې ميراتي هيچ ئينسانک
لې شاري "دان" بډي ناکي
لې چن ټټرکي عومري کورتما گيانم لډدست يا
ميهره بانيم بډرامبر
هډموو نا ميهره بانېکان نوان
هاوغمې و هاو سږي
و

هاوزمانيم نوان
دواي نم ټټرگار ټټرکې باز
هيچ نوم دکم نيې . . لډدستم يا
نم ټټر و کټايي نيې کټ قولي من نيې
با وا ټټر نځگي
دياري ټټرگارم جگ لې مووي سپيم
چيتر نيې . .
هډرگيز شانازيم بډوي کردوم ، نځکردو
سکا نام لې دوو ټټروي ئاشنيان نځکردو
گډرچي شانازي زمانم
بډناو ئېسقانما داکوتراوه
"من"ک شېو و ټټر پېشنگي هډټټها ټټرکان بووم
سډدان گوېي نوم دم لې سينې يا
پېرش و بډاوکرد ټټرو
بډ ټټرنگي خزان
نم ټټرگارم لې د نا
لې پشتي پرد ټټروخواو کاني
بډردم نځقشکي سډرابي
بډ ووشپاري سډر مډستي
لې کډلاوي وډراني

کا تـ میهر با نی گـ یشت
خـ کی لـ ژیا نا ماو ، بـ دی نا کـ ی
ئاخر سـ رفرازی چی ئـ زانـ
لـ سـ رـ کی نزم کراو...؟
ئـ مـ دـ ی مردوـ کان
لـ سـ رم ئـ هـ نمـ دـ رـ وـ
گـ رـ “ فـ لـ کی ” لـ گـ ما نـ بوو
خـ مـ “ چـ رخ / ئـ ژگار ” ئـ خولـ نمـ وـ
هـ موو ووشـ تـ نـ گـ یشتراوـ کان
یـ کـ بـ یـ کـ .. ئـ کوژـ نمـ وـ
لـ دوو ئـ ژی عومرم ، زـ رم دی نـ هامـ تی
نامـ وـ لـ مـ ی ئـ و گـ لانـ بیستمـ وـ
“ من ” کـ لـ سـ رـ خـ مـ مـ شی غـ مـ
عومرم بـ سـ رـ بردوـ
خـ مـ مـ شـ کـ مـ بـ سـ رـ زینی
ئـ سپی عومرم پـ ژانوـ
بمـ نمـ وـ یا نـ مـ نمـ وـ
بـ ندـ پیری زـ مانم
بـ ندـ پیری ئـ ژگارم

بـ ئاگا . . شیعری شـ هلا نوری

سا کـ تـ پـ ی و
ئـ نگـ ئاواتـ کان کـ بونـ وـ
هـ موو شـ کـ باشـ ..
زستان لـ هـ مان کا تدا دـ گـ تـ وـ ،
پایز چاوـ یـ نـ رـ ی خـ ی دـ کات ، تیکدانی کا تـ مـ رـ ،
دیوار...
بارا نبارین ،
سیما کا نی پـ شیمانـ
زـ لـ نانی نـ بوونی
سارد و سـ ی ئـ و !
بـ هار و چاو نـ رگزی شـ هلا..

یہ کدنگی ئا مادہ بوون...
یاد واریہ کان دہنوسم و دہیانخم ناو توور کئی گہدار
سورم دار و
دہیدم بہ گالیسکی تہم
بہ بارہہ گر
با بہن و کدہ فرہش کا نیش
بیفرہ شن و...
ہم موشتہک بوو بہ شکست
ہم مووشتہک لہ شوہنی خہیدایہ...
بہام ئو بہ ئاگا
خورشید ہمان خورشید ، گا ہمان گاہیہ ، زہمین ہمان زہمین...
خہزگہ لہ بیا بانہکی خہرگیران دہبووین ،
من و ئو
لہژہر سیبہری دارہک
یاری خہشہویستیمان دہکرد
سہ بہردی
بہ ئاگایمان کدہ کردہ و
دہماندایہ دہستی دہاہا کدہ و
شہلا نوری

راسپارده . . شیعری ستار ئہحمہد

لہدہکی نہرم دہچووی
سہزی ژین
لہ بہتہی ویژدانہ ہہہہہہ
دہستہکی نہرم
شہوہکی مانگ لہمل
چاوہکی پہ لہ گہ
گہردنہک بہلوتکہی ئاواتا ہہہگژہ
لہخوہنا گوزہرہ بوونی بوو
وہلہ کہم جہنگای
دژبہ ہفتاری کچہنی

لهكښى ئهسرينا ، سرهوتن چه كتېوو
 چوون وه نهوز دكښا ئا بناس
 له ديدې ئهستېره ژانې خې داښ
 له ئاسمان ده تېر ايت
 بېئوېش ژيان ت مه حابوو
 بهېدى ئاوازي خه مناكيت لېده داو
 سرودى ئهوينت بهرووما ده باران
 ده مزانې ناخې تې له رښگار ده ترس
 هه نكاوت له جهرگې رښگادا راما و
 ئاوات په يوهستې زمان و
 مامه ت سوتانې ويژدان و
 ئيراده ت نه گېه تې و فهوتا نبوو
 بېه گهردانې تاريخې شهوت
 كرده گهردنې پېنووس و پېه
 شيعر ت ماره كړد له جهرگې به سو ت
 ده تزانې ئهوان له تې ده گهن و
 هه ر شيعره له ناښې نه داران ده دو ت
 ئه وه تا چاره يه ك خه مې تې قې بكات
 هه ورېك چه تړې خې شېه ختيت هه بېدات
 بارانېك زامې گې له ووت داما
 هه وارېك سروهې چيا له خاكا راما
 له سږى به سته دا كوردستان ده ناسن
 هه واښې خې زگه ت ده سپېرن به من

ستار ئېحمېد